

Ügyszám: EBF-AJBH-426/2023.

Védett tulajdonság: fogyatékos

Diszkrimináció területe: szolgáltatás nyújtása

Diszkrimináció típusa: közvetlen hátrányos megkülönböztetés

Jogsértést megállapító határozat

Kérelem, a kérelmező álláspontja

A kerekesszéket használó mozgásszervi fogyatékos kérelmező azt sérelmezte, hogy nem tudott akadálymentesen bejutni a bíróság által a házassági bontóperében elrendelt szakértői vizsgálat helyszínére, valamint, hogy a vizsgálat során nem állt rendelkezésére akadálymentes illemhely. A kérelmező előadta, hogy az igazságügyi szakértő kitézte a kérelmezőt, a kérelmező felesége és gyermekük komplex családvizsgálatát, melynek hossza várhatóan hat óra volt a kiküldött értesítés szerint. A vizsgálat előtt telefonon megkereste az igazságügyi szakértőt és elmondta neki, hogy súlyosan mozgáskorlátozott, kerekesszéssel közlekedik. A telefonbeszélgetés során az igazságügyi szakértő tájékoztatta a kérelmezőt a vizsgálat helyszínére történő bejutással, valamint a mosdóhasználattal kapcsolatos nehézségekről. A kérelmező a kijelölt időpontban a szakértői vizsgálat helyszínére a bejáratnál lévő lépcső és küszöb miatt csak a gyermeke segítségével tudott bejutni. Az ott lévő illemhely a méreteinél, kialakításánál fogva kerekesszékekkel ugyancsak nem volt használható, ezért egy közeli benzinkúthoz kellett a vizsgálat közben elmennie, hogy ott igénybe vegye a mozgáskorlátozott illemhelyet, majd ezt követően ismét a gyermeke segítségével tudott visszajutni a vizsgálat helyszínére. A kérelmező kifogásolta az igazságügyi szakértő által a vizsgálaton feltett kérdéseket és a szakértői vélemény tartalmát is, azt szerette volna elérni, hogy a bíróság a szakértői véleményt ne használhassa fel.

Az eljárás alá vont álláspontja

A szakértői vélemény elkészítésére kirendelt eljárás alá vont társaság nem vitatta, hogy a szakértői vizsgálat helyszínéül szolgáló rendelőbe nem lehet kerekesszékekkel akadálymentesen bejutni, és hogy ott akadálymentes illemhely nem biztosított. Arra hivatkozott, hogy az igazságügyi szakértő a kérelmezőt a vizsgálat előtt kérésére telefonon tájékoztatta a körülményekről, az akadálymentesség hiányáról, a kérelmező azonban akkor nem élt kifogással emiatt, többször elmondta, hogy ő ezt képes megoldani. A vizsgálat napján – annak megkezdése előtt – az igazságügyi szakértő mindezekről ismételt tájékoztatást nyújtott a kérelmezőnek a rendelkezésre álló helyiség megmutatásával. Előadta azt is, hogy a kérelmező megérkezésekor az igazságügyi szakértő azonnal és egyértelműen felajánlotta a segítségét a bejutáshoz, aki azt nem vette igénybe, hanem a jelenlévő gyermekét utasította segítség nyújtására. Kifejtette, hogy véleménye szerint a kérelmező az eljárással a szakértői vélemény visszavonását akarja kikényszeríteni, hogy ezzel magát a perben kedvezőbb helyzetbe hozza, ezért nem kívánt a kérelmezővel egyezséget kötni.

Az eljárás lefolytatása

A hatóság a felek nyilatkozatai, a becsatolt dokumentumok és a vonatkozó jogszabályi előírások figyelembevételével hozta meg döntését.

A hatóság döntése és annak indokai

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont társaság által az adott esetben végzett tevékenység az igazságszolgáltatáshoz közvetlenül kapcsolódó igazságügyi szakértői tevékenység, amit az eljárás alá vont a bíróság kirendelése alapján látott el. Az ennek körében végzett szakértői vizsgálaton a kérelmezőnek mint alperesnek kötelező volt megjelennie. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1988. évi XXVI. törvény, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény és az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII.20.) Korm. rendelet vonatkozó rendelkezései alapján a társaságnak biztosítania kellett volna a kerekesszéket használó mozgásfogyatékos kérelmező számára

a szakértői vizsgálat helyszínére történő akadálymentes bejutást és az akadálymentes használatra alkalmas illemhelyet. A szakértői vizsgálat helyszíne nem vitatottan nem felelt meg a jogszabályokban rögzített akadálymentesítési követelményeknek, oda a kérelmező nem tudott az állapotának megfelelő önállósággal bejutni, illetve az illemhelyet egyáltalán nem tudta használni.

Megállapítható volt, hogy a kérelmezőt mozgásszervi fogyatékosága miatt ténylegesen hátrány érte a nem fogyatékos személyekhez képest.

Az, hogy az igazságügyi szakértő a vizsgálat előtt tájékoztatta a kérelmezőt a rendelő adottságairól és a kérelmező aláírta a vizsgálaton való részvétellel kapcsolatos beleegyező nyilatkozatot, nem mentesíti az eljárás alá vont társaságot az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására, illetve az akadálymentesítésre vonatkozó jogszabályi kötelezettségeinek teljesítése alól.

A hatóság rögzítette, hogy kizárólag az egyenlő bánásmód követelményének az érvényesülését, azon belül is a szakértői vizsgálat helyszínének akadálymentességét vizsgálta, és annak hiányát értékelte jogsértésként. A szakértő szakmai tevékenységét, a szakértői vizsgálat módszerét, a szakértői vélemény tartalmát – tekintve, hogy ezek nem diszkriminációs kérdések – a vizsgálat nem érintette, a hatóság arra vonatkozóan megállapítást nem tett, hogy az akadálymentesség hiánya a szakértői vizsgálat eredményére bármilyen kihatással lett volna.

A hatóság megállapította, hogy az eljárás alá vont megsértette a kérelmezővel szemben az egyenlő bánásmód követelményét, közvetlen hátrányos megkülönböztetést valósított meg vele szemben a fogyatékoságával összefüggésben azáltal, hogy nem biztosította számára az igazságügyi szakértői vizsgálat helyszínére történő akadálymentes bejutást és nem biztosított akadálymentesen igénybevehető illemhelyet.

A hatóság az eljárás alá vontat figyelmeztetésben részesítette és kötelezte, hogy a jogsértő állapotot a határozatban meghatározott időpontig szüntesse meg úgy, hogy biztosítson a kerekesszéket használó mozgásfogyatékos személyek számára a szakértői vizsgálatok helyszínére akadálymentes bejutást, és akadálymentesen igénybevehető illemhelyet.

(2023. decemberi határozat)